

at den Tvang, som Forslaget lægger det i Gods-eierens Haand at anvende, kun er en Modifikation, en Endring af den Bestemmelse, der findes i Loven af 19de Februar 1861 § 2, men det er jo netop den store Grundforskjel, der er mellem Ministerens Opfattelse af disse Fæsteforhold og den, som adskillige Medlemmer her have, idet vi netop gaae ud fra, at Loven af 19de Februar 1861 aldeles ikke kan eller bør komme til Anvendelse paa Samsø. Der kan altsaa ikke være Tale om for Samsø-Godssets Vedkommende at vedtage en Lov, som modificerer denne Fæstelov, der slet ikke burde have Anvendelse paa dette Superficiæræstegods, og derfor fastslaaer man i Virkeligheden en Grundsætning, der er yderst farlig, navnlig naar man tænker sig en fremtidig Overveielse af Spørgsmaalet om en endelig Ordning af Fæsteforholdet i det Hele taget; man fastslaaer her et Princip for en Tvangsafløsning, der er yderst uheldig for Fæsterne, idet der, som sagt, gives en enkelt Mand, Godseieren, Ret til at jage en heel Mængde Familier bort fra deres Fæstegaarde. Jeg skal tilføie, at man i nærværende Tilfælde endog giver Godseieren denne Ret ligeoverfor Folk, der besidde deres Gaarde med fuldkommen Eiendomsret, og det forekommer mig at være et yderst misligt Princip: at give ham Ret til at jage disse Eiendomsmand bort fra deres Eiendom.

J. N. Hansen: Ved hvad der sidst blev udtalt af den ærede Rigsdagsmand for Viborg Amts 5te Valgkreds (Klein), har det viist sig, at han har forandret sin Mening om, at Spørgsmaalet om Anvendelsen af Loven af 1861 paa dette Gods var holdt aabent, idet han selv erkjendte, at hans Forslag gaaer ud fra den Forudsætning, at Paragraferne i denne Lov, med Undtagelse af § 2, ligefrem ere anvendelige derpaa. Jeg kan imidlertid ikke finde mig tilfredsstillet derved, og hvis dette Endringsforslag skulde blive vedtaget, maa jeg ønske, at enhver Tvivl bliver hævet ved, at det udtrykkeligt udtales her, om de andre Paragrafer i Loven af 1861 ogsaa skulle have Anvendelse paa det heromhandlede Gods, hvilket den ærede Forslagsstiller gaaer ud fra, eller om de ikke skulle have det; ellers vil der aabenbart kunne

reises Spørgsmaal derom. — Med Hensyn til Inddragelsen af en bestemt Mand i Diskussionen, som den ærede Rigsdagsmand (Klein) omtalte, skal jeg gjøre opmærksom paa, at jeg ikke har inddraget ham, men det er ham selv, der har indblandet sig i Sagen, da han i det Møde, der gik forud for nærværende Behandling af Sagen, gennem den ærede Forslagsstiller har udtalt sig derom ligeoverfor Thinget og derved ligefrem nødt dem, der tage Deel i denne Forhandling, til ogsaa at høre sig med Hensyn til, hvad han der har sagt. — Angaaende Domstolene er der ogsaa nogen Meningsforskjel mellem den ærede Rigsdagsmand og mig, hvilket han forøvrigt veed fra tidligere Leiligheder. Jeg anerkjender, at Domstolene skulle fortolke Lovene. (Tscherning: 3 de enkelte Tilfælde!) Ja, ganske vist i de enkelte Tilfælde, og at den Afgjørelse, som der finder Sted, skal respekteres, men at man skulde respektere den som noget aldeles Rigtigt, har jeg aldrig kunnet gaae ind paa; thi den ene Domstol kan sige, at en Mand skal miste sit Hoved, medens en anden siger, at han skal aldeles frifindes; skulde man respektere begge disse Afgjørelser, hvad vilde der saa komme ud deraf? Man skal respektere det endelige, det sidste Resultat, som Noget, der skal gjælde for Ret, men at man skulde respektere det som en virkelig Ret, maa jeg tilstaae, jeg aldrig har kunnet faae min Forstand til at gaae ind paa. Man har seet, hvorledes Folk ved en Domstol, der besidder ligesaa mange og ligesaa dygtige og lovlærde Dommere, dømmes i høie Mulkter og til Bænd og Brød, medens de ved en anden blive aldeles frifundne og det Offentlige paa-lagt Omkostningerne; den menneskelige Fornuft kan ikke bøje sig som en Slave under Domstole, der komme til faa forskjellige Resultater i samme Sag. — Naar den ærede Indenrigsminister sagde, at der ikke paa Samsø er forekommet noget Tilfælde, i hvilket Fæstebeligheden er strakt udover den tilladte Tid, skal jeg gjøre opmærksom paa, at det dog vanskeligt vil kunne indtræffe, at 12—14 Fæstesteder blive ledige i eet Aar, men lader man 2—3 Aar gaae hen, kan man nok tænke sig det, og det har netop været Tilfældet her; det forudsættes altsaa, at flere Aar ere gaaede hen,